

Příloha č. 1a

Dotazník pro žákyně 9. ročníku ZŠ

1. Z následujícího přehledu si zvolte max. 3 obory, které by vás nejvíce zaujaly, a to nezávisle na tom, že ve vašem výběru je gymnázium:

Zde můžeš uvést i další obor, který v uvedené nabídce není, ale přesto bys měla o něj zájem:

kuchařka	krejčová	obuvnice
cukrářka	tiskařka	brašnářka
servírka	prodavačka	kožešnice
švadlena	barmanka	sklářka
kadeřnice	kosmetička	aranžérka
podnikání	oděvnictví	řeznice
zahradnice	masérka	cestovní ruch
čalounice	farmářka	gumařka
chovatelství koní	jemná mechanika	malířka
módní dekoratérka	nástrojářka	obráběčka kovů
operátorka	knihářka	dřevořádková výroba
ošetřovatelka	pečovatelka	pekařka
potravinářská výroba	práce ve stravování	provozní služby
reprodukční grafička	stravovací a ubytovací služby	strojírenské práce
strojní mechanika	šití prádla (šička)	tesařka
umělecký keramička	umělecká kovářka, pasíř	umělecký štukatérka
umělecký rytec	umělecký pozlaccovač	umělecký truhlářka
vláseňkař a maskér	výrobce keramiky	výrobce kožené zboží
výrobce textilií	výrobce potravin	autoelektrikářka
zednice	zlatnice a klenotnice	železničářka
operátorka tiskových	zahradnické a floristické práce	diagnostička motorových vozidel
autoklempířka	autolakýmice	automechanika
sommelierka	chovatelka zvířat	hotelnictví
zemědělec	aranžérka	chovatelka zvířat
managerka	sociální pracovník	administrativa

2. Při výběru školy je pro tebe rozhodující: (zakroužkuj max. 2 varianty)

- vzdálenost školy od bydliště
- doporučení od rodičů
- doporučení od kamarádů
- informace na webových stránkách dané školy
- nabídka volnočasových a jiných aktivit (např. praxe v zahraničí, možnost uplatnění řidičský průkaz aj.), které škola nabízí
- někdo z dalších známých, kdo danou školu absolvoval
- možnost uplatnění na trhu práce
- možnost pokračovat na vysokou školu
- vybrala jsem si obor sama

3. Věříš, že po absolvování školy najdeš uplatnění?

(vyber jednu z variant a zakroužkuj)

ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím	nezajímám se
-----	-----------	----------	----	-------	--------------

4. Po střední škole hodlám jít na vysokou školu:

(vyber jednu z variant a zakroužkuj)

ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím	nezajímám se
-----	-----------	----------	----	-------	--------------

Děkuji za věnovaný čas

Příloha č. 1 b

Redukovaný dotazník pro žákyně 9. ročníku na základě předvýzkumu

Dotazník pro žákyně 9. ročníku ZŠ

Z následujícího přehledu si zvolte max. 3 obory (označte křížkem), které by vás nejvíce zaujaly, a to nezávisle na tom, že ve vašem výběru je gymnázium:

kuchařka	krejčová	cestovní ruch
cukrářka	gumařka	módní dekoratérka
servírka	prodavačka	chovatelství koní
švadlena	barmanka	zlatnice a klenotnice
kadeřnice	kosmetička	šíť prádla (šička)
podnikání	oděvnictví	farmářka
zahradnice	masérka	umělecká kovářka
ošetřovatelka	pečovatelka	pekařka
reprodukční grafička	práce ve stravování	provozní služby
zahradnické a floristické práce	ošetřovatelka ve zdravotnictví	sociální pracovnice (pečovatelka)
umělecký rytec	aranžérka	hotelnictví
managerka	chovatelka zvířat	administrativa

Zde můžeš uvést i další obor, který v uvedené nabídce není, ale přesto bys měla o něj zájem:

.....

1. Podala jste současně přihlášku i na gymnázium? (zakroužkujte)

ano

ne

2. Při výběru školy je pro tebe rozhodující: (zakroužkuj max. 2 varianty)

- a) vzdálenost školy od bydliště
- b) doporučení od rodičů
- c) doporučení od kamarádů
- d) informace na webových stránkách dané školy
- e) nabídka volnočasových a jiných aktivit (např. praxe v zahraničí, možnost uplatnění řídičský průkaz aj.), které škola nabízí
- f) někdo z dalších známých, kdo danou školu absolvoval
- g) možnost uplatnění na trhu práce
- h) možnost pokračovat na vysokou školu
- i) vybrala jsem si obor sama
- j) možnost konání praxe v zahraničí
- k) získání řídičského oprávnění

3) Věříš, že po absolvování školy najdeš uplatnění? (vyber jednu z variant a zakroužkuj)

ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím	nezajímám se
-----	-----------	----------	----	-------	--------------

4) Po střední škole hodlám jít na vysokou školu:

(vyber jednu z variant a zakroužkuj)

ano	spíše ano	spíše ne	ne	nevím	nezajímám se
-----	-----------	----------	----	-------	--------------

Děkuji za věnovaný čas.

Příloha č. 2a

Osnova strukturovaného rozhovoru s výchovnými poradci na základních školách

(Odpovědi uveďte na volný list s odpovídajícím číslem položky rozhovoru.)

Získané informace slouží k vypracování bakalářské práce.)

1. Jaký je zájem mezi žáky o gymnázia? (hrubý odhad v %)
2. O které učební obory je mezi žákyněmi největší zájem? (Uveďte minimálně 3 obory. Lze zachytit nějaký trend ve vztahu k předchozím letům?)
3. Kterou školu žáci dávají na druhé místo výběru nejčastěji? (To znamená, jestli na druhé místo si dávají střední školy s maturitou nebo učební obory.)
4. Kdo nejvíce ovlivňuje výběr další profesní strategie žáka? (Jedná se o samotné představy žáků nebo o prosazování neukojených ambicí rodičů? Jak se na výběru podílejí spolužáci? Jaký je zájem o rozličné aktivity s nabídkami škol pro žáky ZŠ – rozličné veletrhy apod.? Chodí po školách „náboráři“ ze středních škol)? Lze uvést další konkrétní příklady:
5. Kdo má větší zájem o tzv. Den otevřených dveří na vybraných školách (rodiče nebo děti nebo je to bráno jako příležitost jít mimo školu)?
6. Které faktory hrají při výběru školy největší roli
(postupně očísľujte: nejvíce 1, 2, 3, 4,5 nejméně)

vzdálenost školy od bydliště	
doporučení od rodičů	
doporučení od kamarádů	
informace na webových stránkách dané školy	
nabídka volnočasových a jiných aktivit (např. praxe v zahraničí aj.), které škola nabízí	
někdo z dalších známých, kdo danou školu absolvoval	
možnost uplatnění na trhu práce	
možnost pokračovat na vysokou školu	
vybral/a jsem si obor sama	
možnost konání praxe v zahraničí	
získání řídičského oprávnění	

7. O které „náborové“ akce je u žáků a rodičů největší zájem?
8. Prosím o uvedení: délky pedagogické praxe a délky výkonu funkce výchovného poradce.
9. Další

Děkuji vám

Příloha č. 2b

Záznamy z rozhovorů s výchovnými poradci na základních školách.

Rozhovor respondent A

- 1) 15 %
- 2) Kadeřnice, kuchař – číšník, elektrikář.
- 3) Ti, co mají na 1. místě SŠ s maturitou si dávají i na 2. místo SŠ s maturitou. Obdobně to platí i pro SOU.
- 4) Na školu přicházejí náboráři ze SŠ. Žáci i rodiče mají zájem o rozličné aktivity s nabídkami škol pro žáky ZŠ, např. Dny otevřených dveří na SŠ, přehlídky SŠ na úrovni místní či okresní. Spolužáci se na výběru SŠ nepodílejí.
- 5) O tzv. Dny otevřených dveří mají větší zájem žáci.
- 6) a) 2 b) 2 c) 3 d) 2 e) 2 f) 2 g) 3 h) 3 i) 1 j) 3 k) 1
- 7) Přehlídka SŠ, která se koná na naší škole, Dny otevřených dveří.
- 8) Délka pedagogické praxe: 40 let.
Délka výkonu funkce VP: 25 let.

Rozhovor respondent B

- 1) Na gymnázia se na naší škole v posledních letech hlásí 30 – 40 % žáků (pokud mají obavy o přijetí, volí školy soukromé – např. Sion High School nebo mimo Hradec Králové).
- 2) Kadeřnice, kosmetička, kuchařka – servírka. O učební obory je stále velmi malý zájem, spíše převládá názor dělat cokoliv, jen mít maturitu – i za cenu špatného prospěchu na vybrané škole.
- 3) Na druhé místo dávají žáci nejčastěji střední školy s maturitou.
- 4) Základní školy mají možnost spolupracovat se zástupci středních škol (exkurze, zážitkové programy, soutěže, někdy chodí náboráři i do škol). Naše škola se snaží podporovat zájem o učební obory, zejména technické (úprava programu školních dílen, školní soutěže v dovednostech, exkurze apod.) Dle mého názoru mnoho žáků nemá s rodiči společné zážitky- např. něco tvořit, a tito žáci se nechávají ovlivnit rodiči při výběru školy. Někdy slyšíme věty typu: „To je jedno, jak to bude, alespoň něco bude mít.“ Neumím přesně odhadnout, ale zcela jistě žáci, kteří mají o své profesní orientaci přehled, jsou v menšině. Naše škola hradí žákům i dotazníky, které zpracovávají s pomocí školního psychologa a také dle zájmu mohou požádat o individuální vyhodnocení – toto je rodiči kladně přijímáno, dle zpětné vazby částečně ujasní výběr školy. Někdy se stává, že žák sdělí, že školu vybírá proto, že tam jde jeho kamarád (15 %).
- 5) O dny otevřených dveří mají určitě větší zájem rodiče, žákům je to často jedno, někteří se netají, že se tím vyhnou výuce.

Poznámka: Již několikrát se stalo, že přišel bývalý žák školy a byl již po maturitě třeba na technickém oboru, ale sdělil, že procházel se špatnými známkami, že obor moc neovládá a ani ho nechce dělat – jedná se o výjimky, těch, kteří toto sdělí je minimum, ale zaznamenali jsme to.

- 6) a) 3 b) 1 c) 2 d) 3 e) 3 f) 2 g) 2 h) 2 i) 1 j) 2 k) 2
 7) Neumím posoudit, zřejmě Dny otevřených nebo Prezenční výstavy škol.
 8) Délka pedagogické praxe: 32 let.
 Délka výkonu funkce VP: 20 let.

Rozhovor respondent C

- 1) 50 %
 2) Mechanik, seřizovač, zdravotní asistent tříletý obor, automechanik, kuchař – číšník, truhlář, elektrikář. Stále klesá zájem o učební obory ukončené výučním listem.
 3) Střední školu – studium ukončené maturitní zkouškou.
 4) Představy žáků, prezentace středních škol, festivaly vzdělávání, dny otevřených dveří, zkušenosti starších kamarádů.
 5) Samotní žáci a hlavně střední školy.
 6) a) 2 b) 1 c) 1 d) 2 e) 3 f) 1 g) 2 h) 1 i) 2 j) 3 k) 3
 7) Prezentace středních škol, exkurze přímo v dané střední škole, dny otevřených dveří.
 8) Délka pedagogické praxe: 15 let.
 Délka výkonu funkce VP: 5 roky.

Rozhovor respondent D

- 1) 25 %
 2) Kuchař – číšník, cukrář, zemědělec – farmář.
 3) SŠ s maturitou.
 4) Nejvíce se rozhodují žáci sami. Ti, co neví (malé procento) přijdou s rodiči za třídními učiteli, popř. využijí pomoci ŠPP, PPP, SPC. Na veletrh chodí celé třídy 8. a 9. v rámci prezentace SŠ.
 5) Děti.
 6) a) 2 b) 1 c) 1 d) 2 e) 3 f) 3 g) 2 h) 1 i) 1 j) 2 k) 3
 7) Přímou přijít do výuky na náslech na SŠ.
 8) Délka pedagogické praxe: 19 let.
 Délka výkonu funkce VP: 3 roky.

Rozhovor respondent E

- 1) 80 %
 2) Kuchař, číšník, servírka, kadeřnice, kosmetička.
 3) Vysloveně SŠ s maturitou. Permanentně klesá zájem o učební obory, a to i přes velkou ekonomickou lukrativnost a možnost snadného nalezení práce.
 4) Nejvíce se rozhodují žáci sami, ale po dohodě s rodiči.
 5) Děti. Je to možnost, jak nejet do školy. (Objektivně řečeno, děti opravdu do daných škol chodí.)
 6) a) 2 b) 1 c) 1 d) 2 e) 3 f) 3 g) 2 h) 1 i) 1 j) 2 k) 1
 7) Přímou na ZŠ. „Náboráři“ z daných škol.
 8) Délka pedagogické praxe: 12 let.
 Délka výkonu funkce VP: 4 roky.

Příloha č. 2c

Trsování odpovědí z rozhovorů s výchovnými poradci na základních školách

1. Jaký je zájem mezi žáky o gymnázia? (hrubý odhad v %)

Respondent A - 15 %

Respondent B - 30 – 40 %

Respondent C - 50 %

Respondent D - 25 %

Respondent E - 80 %

Komentář:

Z uvedených rozhovorů s výchovnými poradci je zjevné, že největší zájem je o gymnázia. Průměr – 42 %.

2. O které učební obory je mezi žákyněmi největší zájem? (Uved'te minimálně 3 obory. Lze zachytit nějaký trend ve vztahu k předchozím letům?)

Respondent A

Kadeřnice, kuchař, číšník, elektrikář.

Respondent B

Kadeřnice, kosmetička, kuchařka, servírka. O učební obory je stále velmi malý zájem, spíše převládá názor dělat cokoli, jen mít maturitu – i za cenu špatného prospěchu na vybrané škole.

Respondent C

Mechanik, seřizovač, zdravotní asistent tříletý obor, automechanik, kuchař – číšník, truhlář, elektrikář. Stále klesá zájem o učební obory ukončené výučním listem.

Respondent D

Kuchař, číšník, cukrář, zemědělec – farmář.

Respondent E

Kuchař, číšník, servírka, kadeřnice, kosmetička

Komentář:

Podle odpovědí z rozhovorů s výchovnými poradci se ukazuje, že kromě gymnázií a středních škol s maturitou je ve vztahu k děvčatům největší zájem o následující profese: kuchař, číšník, servírka, kadeřnice, kosmetička, cukrář (podrobněji viz Příloha č. 3c).

3. Kterou školu žáci dávají na druhé místo výběru nejčastěji? (To znamená, jestli na druhé místo si dávají střední školy s maturitou nebo učební obory.)

Respondent A

Ti, co mají na 1. místě SŠ s maturitou si dávají i na 2. místo SŠ s maturitou. Obdobně to platí i pro SOU.

Respondent B

Na druhé místo dávají žáci nejčastěji střední školy s maturitou.

Respondent C

Střední školu – studium ukončené maturitní zkouškou.

Respondent D

SŠ s maturitou.

Respondent E

Vysloveně SŠ s maturitou. Permanentně klesá zájem o učební obory, a to i přes velkou ekonomickou lukrativnost a možnost snadného nalezení práce.

Komentář:

Opětovně se potvrzuje ve výpovědích výchovných poradců, že je enormní přetlak a zájem o střední školy s maturitou.

4. **Kdo nejvíce ovlivňuje výběr další profesní strategie žáka? (Jedná se o samotné představy žáků nebo o prosazování neukojených ambicí rodičů? Jak se na výběru podílejí spolužáci? Jaký je zájem o rozličné aktivity s nabídkami škol pro žáky ZŠ – rozličné veletrhy apod.? Chodí po školách „náboráři“ ze středních škol?)**

Lze uvést další konkrétní příklady.

Respondent A

Na školu přicházejí náboráři ze SŠ. Žáci i rodiče mají zájem o rozličné aktivity s nabídkami škol pro žáky ZŠ, např. Dny otevřených dveří na SŠ, přehlídky SŠ na úrovni místní či okresní. Spolužáci se na výběru SŠ nepodílejí.

Respondent B

Základní školy mají možnost spolupracovat se zástupci středních škol (exkurze, zážitkové programy, soutěže, někdy chodí náboráři i do škol). Naše škola se snaží podporovat zájem o učební obory, zejména technické (úprava programu školních dílen, školní soutěže v dovednostech, exkurze apod.) Dle mého názoru mnoho žáků nemá s rodiči společné zážitky- např. něco tvořit, a tito žáci se nechávají ovlivnit rodiči při výběru školy. Někdy slyšíme věty typu: „*To je jedno, jak to bude, alespoň něco bude mít.*“ Neumím přesně odhadnout, ale zcela jistě žáci, kteří mají o své profesní orientaci přehled, jsou v menšině. Naše škola hradí žákům i dotazníky, které zpracovávají s pomocí školního psychologa a také dle zájmu mohou požádat o individuální vyhodnocení – toto je rodiči kladně přijímáno, dle zpětné vazby částečně ujasní výběr školy. Někdy se stává, že žák sdělí, že školu vybírá proto, že tam jde jeho kamarád (15 %).

Respondent C

Představy žáků, prezentace středních škol, festivaly vzdělávání, dny otevřených dveří, zkušenosti starších kamarádů.

Respondent D

Nejvíce se rozhodují žáci sami. Ti, co neví (malé procento) přijdou s rodiči za třídními učiteli, popř. využijí pomoci ŠPP, PPP, SPC. Na veletrh chodí celé třídy 8. a 9. v rámci prezentace SŠ.

Respondent E

Nejvíce se rozhodují žáci sami, ale po dohodě s rodiči.

Komentář:

Při výběru další profesní dráhy lze sledovat dva trendy:

- a) Rodiče ponechávají značnou míru při rozhodování na samotném dítěti. Tento trend je možno vnímat velice pozitivně, ale dítě nemá takový nadhled a ani životní zkušenosti, aby samotné rozhodnutí bylo pouze ponecháno na něm.
- b) Rodiče i jejich děti mají největší zájem o pokračování na střední školu s dosažením maturity. Maturita je velkým magnetem, který nemohou učební obory nabídnout.

5. Kdo má větší zájem o tzv. Den otevřených dveří na vybraných školách (rodiče nebo děti nebo je to bráno jako příležitost jít mimo školu)?

Respondent A

O tzv. Dny otevřených dveří mají větší zájem žáci.

Respondent B

O dny otevřených dveří mají určitě větší zájem rodiče, žákům je to často jedno, někteří se netají, že se tím vyhnou výuce.

Poznámka: Již několikrát se stalo, že přišel bývalý žák školy a byl již po maturitě třeba na technickém oboru, ale sdělil, že procházel se špatnými známkami, že obor moc neovládá a ani ho nechce dělat – jedná se o výjimky, těch, kteří toto sdělí je minimum, ale zaznamenali jsme to.

Respondent C

Samotní žáci a hlavně střední školy.

Respondent D

Děti.

Respondent E

Děti. Je to možnost, jak nejít do školy. (Objektivně řečeno, děti opravdu do daných škol chodí.)

Komentář:

Jak se ukázalo, o tzv. Dny otevřených dveří mají samotní žáci, než jejich rodiče. Důvodů může být celá řada, např. nemožnost uvolnit se ze zaměstnání, nebo jasné rozhodnutí.

6. Které faktory hrají při výběru školy největší roli?

Motiv / respondent	A	B	C	D	E	průměr
vzdálenost školy od bydliště	2	3	2	2	2	2,2
doporučení od rodičů	2	1	1	2	1	1,4
doporučení od kamarádů	3	2	1	1	1	1,6
informace na webových stránkách dané školy	2	3	2	2	2	2,2
nabídka volnočasových a jiných aktivit (např. praxe v zahraničí aj.), které škola nabízí	2	3	3	3	3	2,8
někdo z dalších známých, kdo danou školu absolvoval	2	2	1	3	3	2,2
možnost uplatnění na trhu práce	3	2	2	2	2	2,2
možnost pokračovat na vysokou školu	3	2	1	1	1	1,6
vybrala jsem si obor sama	1	1	2	1	1	1,2
možnost konání praxe v zahraničí	3	2	3	2	2	2,4
získání řidičského oprávnění	1	2	3	3	1	2

Komentář:

Podle názorů výchovných poradců patří mezi největší (determinující) motivy doporučení od rodičů, kamarádů a následně možnost pokračovat na vysokou školu. Co vyznívá pozitivně, je také skutečnost, že výrazný podíl na střední škole mají samotní respondenti (tzn. žákyně).

7. O které „náborové“ akce je u žáků a rodičů největší zájem?

Respondent A

Přehlídka SŠ, která se koná na naší škole, Dny otevřených dveří.

Respondent B

Neumím posoudit, zřejmě Dny otevřených nebo Prezenční výstavy škol.

Respondent C

Prezentace středních škol, exkurze přímo v dané střední škole, dny otevřených dveří.

Respondent D

Přímo přijít do výuky na náslech na SŠ.

Respondent E

Přímo na ZŠ. „Náboráři“ z daných škol.

Komentář:

Povětšinou ve výpovědích výchovných poradců se objevovaly následující aktivity: Den otevřených dveří, přehlídka středních škol, účast zástupců středních škol na základní škole. To znamená, že nic nového (revolučního). Zajímavé je, že výchovní poradci neuváděli propagační materiály. Dá se předpokládat, že zájemci se budou informovat na webových stránkách školy.

8. Prosím o uvedení: délky pedagogické praxe a délky výkonu funkce výchovného poradce.

Respondent A

délka ped. praxe: 40

délka funkce: 25

Respondent B

délka ped. praxe: 32

délka funkce: 20

Respondent C

délka ped. praxe: 15

délka funkce: 3

Respondent D

délka ped. praxe: 19

délka funkce: 3

Respondent E

délka ped. praxe: 12

délka funkce: 4

Komentář:

Průměrná délka pedagogické praxe u dotazovaných je 23,6 let, přičemž interval je mezi 12 lety a 40 lety. Obdobně vyznívá i délka praxe samotných výchovných poradců. V průměru dotazovaní výchovní poradce svou funkci vykonávají 11 let, a to v intervalu od 3 let do 25 let. Dá se tedy předpokládat, že dotazovaní výchovní poradci mají s výběrem povolování u žáků 9. ročníků bohaté zkušenosti.

Příloha č. 3

Redukovaný přehled středních odborných učilišť v Královéhradeckém kraji

- Střední škola - Podorlické vzdělávací centrum Dobruška
- Odborné učiliště a Praktická škola Hořice
- Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna (Hostinné)
- Odborné učiliště Hostinné
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Hradec Králové
- Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku (Hradec Králové)
- Střední škola, ZŠ a MŠ Hradec Králové
- Střední odborná škola a SOU Hradec Králové
- Střední škola hotelnictví a podnikání SČMSD Hronov, s.r.o.
- Střední škola řemeslná Jaroměř
- Střední škola zahradnická Kopidlno
- SŠ zemědělská a ekologická a SOU chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí
- Začátek formuláře
- Střední odborné učiliště Lázně Bělohrad
- Střední škola gastronomie a služeb Nová Paka
- Integrovaná střední škola Nová Paka
- SPŠ, SOŠ a střední odborné učiliště, Nové Město nad Metují
- Střední odborná škola a SOU Nové Město nad Metují
- Střední škola a Základní škola Nové Město nad Metují
- Střední škola technická a řemeslná Nový Bydžov
- Střední škola potravinářská Smiřice
- Střední odborné učiliště společného stravování Teplice nad Metují
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Trutnov
- Střední průmyslová škola Trutnov
- Střední škola propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Vrchlabí